

102. møde

Torsdag den 7. maj 1981 kl. 10.00

Dagsorden:**1) Første behandling af:**

Forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Forhøjelse af grundbeløb m.v.).
(Lovforslag nr. L 212).

2) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om invalidepension. (Forhøjelse af ydelser).
(Lovforslag nr. L 213).

3) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om pension til enker m. fl. (Forhøjelse af grundbeløb m.v.).
(Lovforslag nr. L 214).

4) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Forhøjelse af ydelser).
(Lovforslag nr. L 215).

5) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af elektricitet. (Afgiftsfritagelse for elektricitet fremstillet ved vindkraft eller vandkraft) [af Kalnæs (SF) m. fl.].
(Lovforslag nr. L 200).

6) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af registreringsafgiften af motorkøretøjer m.v. [af Kalnæs (SF) m. fl.].
(Beslutningsforslag nr. B 107).

7) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om statsstøtte til trykte medier [af Marianne Bentzen-Pedersen (SF) m. fl.].
(Beslutningsforslag nr. B 90).

8) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om sygehushvæsenet.
(Lovforslag nr. L 220).

Meddelelser fra formanden:**Formanden:**

Medlem af folketinget *Bernhard Baunsgaard* har meddelt mig, at han som følge af deltagelse i møder i Europarådet ikke vil kunne give møde i tinget i mindst 7 dage, hvorfor han anmoder om orlov på grund af udsendelse i offentligt hverv fra og med den 9. maj samt om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

Medlemmer af folketinget *Bolvig (RV)*, *Dræbye (RV)*, *Lone Dybkjær (RV)* og *Niels Helveg Petersen (RV)* har meddelt mig, at de ønsker at tage følgende af dem fremsatte forslag tilbage:

Forslag til lov om ændring af lov om naturfredning.
(Lovforslag nr. L 183).

Ønsker nogen at optage dette forslag? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, er lovforslaget bortfaldet.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Forhøjelse af grundbeløb m.v.).
(Lovforslag nr. L 212. Fremsat 30/4 81).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 2-4 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

2) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om invalidepension. (Forhøjelse af ydelser).
(Lovforslag nr. L 213. Fremsat 30/4 81).

3) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om pension til enker m. fl. (Forhøjelse af grundbeløb m.v.).

(Lovforslag nr. L 214. Fremsat 30/4 81).

4) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om social bistand. (Forhøjelse af ydelser).

(Lovforslag nr. L 215. Fremsat 30/4 81).

Lovforslagene sættes til forhandling.

Forhandling

Taanquist (S):

Socialdemokratiet kan anbefale ministerens forslag om regulering af pensionerne til enke-, invalide- og folkepensionister. Den samlede merudgift for de nævnte love er ca. 680 mill. kr., så det beløb, som de enkelte pensioner reguleres med, bliver ret beskedent, og det hænger selvfølgelig sammen med det store antal pensionister.

Reguleringerne omfatter i alt ca. 800.000 personer, men ministeren har helt klart efterlevet principperne fra lønudviklingen i det øvrige samfund.

Brixtofte (V):

Venstre kan tilslutte sig alle forslagene. Beløbet på de 680 mill. kr. må vi jo gå ud fra at regeringen har, og med de økonomiske udsigter, der er, må det være regeringen, der har ansvaret for det. Men selve velstandsreguleringen er vi tilhængere af, og vi er også tilhængere af den fordeling på grundbeløb og tillæg, som der er lagt op til. Vi synes, at velstandsreguleringen er i orden på den måde, som den er formuleret af socialministeren, men det økonomiske ansvar må være regeringens.

Agnete Laustsen (KF):

Vi kan fra konservativ side støtte de forslag, som ministeren har fremsat, og som jo ligger tæt op ad de forbedringer, som er foretaget på arbejdsmarkedsområdet. De forslag, der ligger her, betyder en forhøjelse på 2 pct. i 1981 og 0,5 pct. i 1982. Det er, som det også er blevet nævnt, ikke meget for den enkelte pensionist, men det må som sagt også tages i betragtning, at næsten $\frac{1}{2}$ af befolkningen i dag modtager en eller anden form for offentlig pension, så deri ligger jo, at det er meget store beløb, der bliver tale om. Men vi kan som sagt støtte forslagene.

Pilgaard Andersen (FP):

Fremskridtspartiet kan også fuldt ud støtte alle 4 forslag. Vi havde meget gerne set, at der var sket en væsentlig forøgelse for folkepensionisterne ud fra den betragtning, at vi mener, folkepensionister i dag lever på et urimeligt økonomisk niveau. Vi vil meget gerne være med til at forhøje det, men vi vil også meget gerne samtidig være med til at forenkle hele systemet omkring folkepensionen.

Vi har den opfattelse, at det er lidt urimeligt, at folkepensionister skal gå tiggergang til socialkontorerne og dér vende vrangen ud for i det hele taget at modtage den støtte, som de efter vores opfattelse er berettiget til. Vi mener altså, at det skal være en menneskeret at få folkepension, når man er fyldt 67 år, og vi vil også meget gerne være med til at indføre ens pension for alle. Det skal være sådan, at når man har tjent samfundet, skal man også have en pension, og det skal man være sikker på.

Vi er også kommet med vores ændringsforslag til finanslovsforslaget, hvori vi foreslog en folkepensionsforhøjelse til 3.100 kr. pr. individ, altså for et ægtepar 6.200 kr. Vi mener, at dette niveau var et rimeligt udgangspunkt i denne forbindelse.

Men som sagt vil vi være positivt indstillet over for lovforslagene, og vi ønsker også en hurtig behandling af dem.

Ebba Strange (SF):

Da vores socialpolitiske ordfører er optaget af et vigtigt møde andetsteds i dette hus, er det faldet i min lod at kommentere socialministerens forslag om en forhøjelse af pensionerne. Det er klart, at socialistisk folkeparti, som vi plejer at gøre, støtter denne almindelige såkaldte velstandsregulering af pensionerne. Så kan man jo spørge sig selv, hvor meget velstand der er i at få 50 kr. mere om måneden, når man i øvrigt hører til de lavest lønnede. Men lad det være, selvfølgelig støtter vi det.

Jeg har to spørgsmål, som jeg gerne vil stille til socialministeren i denne anledning. Hvis hun ikke kan svare på dem her, håber jeg, at vores ordfører kan få svar på dem i udvalget.

Det ene er, hvad denne regulering vil komme til at betyde for de enliges skatte-

[Ebba Strange]

problemer. Det er jo noget, der sådan er opstået i den senere tid. Tidligere var det jo sådan, at enlige folkepensionister var fritaget for skattebetaling, og derfor vil vi gerne høre, hvad dette kommer til at betyde for dem.

Det andet spørgsmål vedrører den anden del af pensionsreformen, som skulle træde i kraft ved årsskiftet 1981-82. Har regeringen planer om at lade et eller andet træde i kraft ved årsskiftet 1981-82, og indgår det i givet fald i de almindelige politisk-økonomiske drøftelser, der foregår i regeringen og mellem regeringen og forligspartierne i øjeblikket?

Bernhard Baunsgaard (RV):

Da den radikale ordfører, fru Aase Olesen, ikke kan være til stede her i dag, skal jeg på hendes og den radikale gruppes vegne give tilslutning til disse lovforslag.

Så vil jeg gerne føje til, at venstres ordfører sagde, at det måtte blive regeringens ansvar, om der er penge til dette. Det synes jeg er en lidt billig måde at slippe uden om problemerne på, for det er også folketingets ansvar. Jeg vil gerne føje til, at det er et ansvar, som den radikale gruppe fortolker på den måde, at vi også er parat til at sørge for, at de nødvendige indtægter skaffes til dækning af denne regulering.

Det er små beløb, der bliver tale om for den enkelte, og med den ulykkelige udvikling, der har været på skatteområdet, må man konstatere, at når der siges 52 kr. om måneden for en enlig og 96 kr. for et ægtepar, så skal der trækkes skat, så det er små beløb, der bliver tale om på dette område. Jeg ville ønske, at vi havde mulighed for at give noget mere; pensionister er ikke dem, der har det bedst i dagens Danmark.

Men som sagt, vi er parat til at tage ansvaret, også i den forstand, at vi skal være med til at dække de nødvendige ekstraudgifter ind.

Anne Grete Holmsgård (VS):

VS kan støtte den foreslåede regulering af pensionerne, men der er jo ikke særlig meget at råbe hurra for. De 52 kr. om måneden for en enlig med fuldt pensionstillæg og de 96 kr. for et ægtepar med fuldt pensionstillæg er jo bruttobeløb, og så vidt jeg hurtigt kan se, ryger ca. halvdelen i skat, eftersom både de enlige med fuldt pensionstillæg og ægtepar-

rene med pensionstillæg skal betale skat i dag. Og de kan jo ikke, hvad vi andre heller ikke kan, komme ned under den laveste grænse for marginalprocenten.

Der var dog noget, jeg synes det havde været mere interessant at få end de oplysninger, vi har fået gennem forslagene, og det var en oplysning, der sagde noget om, hvorvidt dette overhovedet kan sikre pensionisternes realindtægt. Det tvivler jeg meget på at det kan. Jeg har tidligere stillet spørgsmål om og lavet udregninger af de enlige pensionisters realindkomst, henholdsvis fremgang og tilbagegang, eller hvad man nu vil kalde det, fra 1980 til 1981. Mine beregninger siger, at de får et ret kraftigt indtægtsfald, mens socialministeriets beregninger siger, at de får et lidt mindre fald, men dog et fald, og jeg tvivler meget på, at det, selv om man nu regulerer med 2 pct. pr. 1. april 1981 og 0,5 pct. pr. 1. april 1982, overhovedet bare kan sikre pensionisternes realindtægt. Det synes jeg egentlig er væsentligt at få belyst.

Flygaard (DR):

Retsforbundet kan støtte de fire foreliggende lovforslag, men vil gerne gøre den bemærkning, at der jo for så vidt er tale om beskedne forhøjelser.

I relation til de bemærkninger, der blev fremsat fra fremskridtspartiets side, vil jeg gerne understrege, at hvis man vil sikre, at de, der virkelig har behov for at få nogle forhøjelser, få et større beløb, også skal have mulighed for det ud fra et samfundsøkonomisk hensyn, så tilsiger det helt klart, at man ikke gennemfører princippet om ens folkepension til alle, for det er givet, at der er en række personer, hos hvem det sociale behov ikke er til stede i samme omfang som i andre tilfælde.

Med disse udtalelser ønsker jeg også klart at tilkendegive, at vi måske nok gerne havde set, at der på dette område også var en tendens i retning af et socialindkomstelement i disse forhøjelser. Det er vel ikke muligt at få det ind i forslagene, men det er i hvert tilfælde vores principielle holdning til de foreliggende forslag.

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

[Socialministeren]

Jeg vil gerne takke for en meget positiv modtagelse af de fire forslag, vi har til behandling her i dag.

Fru Ebba Strange spurgte mig direkte om de enlige pensionisters skatteproblemer og den situation, vi nu var kommet i efter ændringen i skattelovene i sidste folketings-samling. Der sker jo ikke nogen ændring i og med det, vi foretager os her, bortset fra at de selvfølgelig fortsat betaler skat, sådan som de nu gør det. Men jeg vil da godt sige, at også skatteministeren har overvejelser omkring de problemer, der har været på dette område.

Det gælder også det næste spørgsmål, hvor fru Ebba Strange efterlyste nogle tilkendegivelser om udbetalingerne fra den sociale pensionsfond. Fru Ebba Strange gav sådan set selv svaret, idet hun sagde: men det var vel tænkeligt, at det indgik i de økonomisk-politiske forhandlinger, der for tiden finder sted. Det kan jeg helt bekræfte at det gør.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af elektricitet. (Afgiftsfritagelse for elektricitet fremstillet ved vindkraft eller vandkraft).

[Af Kalnæs (SF) m.fl.].

(Lovforslag nr. L 200. Fremsat 7/4 81).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Ministeren for skatter afgifter (Mogens Lyketoft):

Forslaget fra socialistisk folkeparti går ud på, at al elektricitet, der fremstilles ved vind-

eller vandkraft på indenlandske anlæg, skal fritages for elafgift.

Jeg er ud fra energipolitiske synspunkter enig med SF i, at vi skal søge at fremme den alternative energi også.

Om det konkrete forslag må jeg bemærke, at den vind- og vandkraftproducerede elektricitet er helt mikroskopisk i omfang i forhold til den samlede elproduktion. En fritagelse, der skal komme alle elforbrugere inden for et elforsyningsselskab til gode, vil blive så ubetydelig, at den ikke vil medføre nogen mærkbar ændring i elpriserne. Elværkerne vil næppe løbende kunne administrere en afgiftsreduktion over for forbrugerne af så lille en størrelsesorden, som der her er tale om, og man måtte derfor af praktiske grunde opkræve afgiften som hidtil, hvis forslaget blev vedtaget.

Men derved kan man selvfølgelig have den betænkelighed i forhold til intentionerne, at forslaget om en afgiftsnedsættelse ikke direkte kommer forbrugerne, men snarere elværkerne til gode.

På den baggrund kan jeg ikke umiddelbart give tilsagn om at støtte forslaget.

Camre (S):

Vi har i socialdemokratiet megen sympati for produktion af elektrisk energi ved hjælp af vindkraft, og på den baggrund har vi også en umiddelbar sympati for at lette tilværelsen for dem, der producerer energi ved vindkraft.

På den anden side er det åbenbart, at fordele ved at anvende vindkraftanlæg ikke er afhængige af denne meget begrænsede byrde, som afgiften i forbindelse med den solgte energi udgør, og jeg tror, at det måske, selv om det jo igen er en mikroskopisk effekt, kan siges snarere at være en fordel for dem, der benytter energi produceret på traditionelle metoder og køber dem fra elværkerne, hvis elværkerne fritages for at betale denne afgift, når energien afsættes til dem.

På den baggrund finder vi ikke i øjeblikket, at der er behov for, at vi gennemfører den ændring, som SF har foreslået. Men jeg beder om, at dette ikke på nogen måde tages som udtryk for en manglende sympati for produktion af energi ved hjælp af vinden.

Gammelgaard (KF):